

De lange linjer

Selv om navnet Initiatives of Change er nylig innholdet gammelt, noe dette nummer viser. Artiklene fra Norden viser at en åndelig og ideologisk impuls kan dukke opp igjen mange år senere.

I den danske TV-serien Krøniken snakket nylig hovedpersonen om 'de fire moralske absolutter, ærlighet, renhet, uselvishet og kjærlighet.' Programmet ble sett av ca. to millioner dansker. - En mann i Finland som sa ja til sitt kristne kall for nesten hundre år siden, påvirket en generasjon av norske studenter. Det har hatt virkninger helt frem til i dag. - I Falun skaper mennesker som ble inspirert og utfordret av MRA på 50-tallet, et nytt senter der mennesker som vil ha et fornyet Sverige kan møtes. - Victor Sparre besluttet som ung mann å ta del i kampen for en moralsk opprustning rundt i verden. Det fikk følger for hans kunst og hans kamp for menneskerettigheter og frihet.

Guds kvern maler langsomt heter det. 3000 år før vår tid gikk Moses og jødefolket i Sinaiørkenen i 40 år. En trøstesløs vandring uten mye håp i et trøstesløst ørkenlandskap. Men i denne situasjonen er det Gud kaller på den 80-årige Moses og gir menneskeheten de moralske grunnregler for alle tider: De ti bud.

Det er lett å miste av syne sporene etter mennesker som i lydighet mot Gud tar kampen opp for fornyelse av samfunnet. Da Oxfordbevegelsen kom til Norden i 1934 ble titusener av mennesker mobilisert for en ny måte å leve og tenke på. Sporene er ikke alltid så synlige i dag men de er der og de er dynamiske, og de utvikles.

Blikk for de lange linjer hjelper oss til å bevare håpet og tålmodigheten - også i våre personlige liv. Grunnleggeren av Oxfordbevegelsen og IC/MRA Frank Buchman, uttrykte ofte sin tro på de nordiske landene som pionerer og folkeforsnere. Og han minnet oss om at korset i våre nordiske flagg forplikter.

SEJ

Ny satsing i Sverige

Avsløringene rundt Sveriges største forsikringselskap Skandia har skapt sterke reaksjoner hos allmennheten i vårt naboland. Mange svensker spør seg hvor den respekterte svenske forretningsmoralen har tatt veien og om dette representerer en ny trend. Derfor er nyheten om et nytt svensk IC-senter oppmuntrende. Finn Harald Wetterfors og Jan Franzon skriver:

Ved en vakker sjø nord for Falun i Dalarna ligger Hökviken, en eiendom som i høst er overtatt av MRA/Initiatives of Change Sverige og som skal bli et fokus for en fornyet innsats. Huset er en vakker rød malt villa bygget i gammel dalastil. Det ble kjøpt for midler som ble frigjort ved salget av Alnäs - i mange år MRAs senter i Sverige.

Den liberale avisen Falu-Kuriren brukte overskriften *Moralister storsatser*. Föreningen för Moralisk opprustning har kjøpt miljonhus i Hökviken. Falu-Kuriren siterte fra foreningens vedtekter der det heter at hensikten med MRA/IC er "å fremme en moralsk og åndelig opprustning av mennesker og nasjoner etc." Videre at absolutte moralnormer må bli veiledende for individ og samfunn og at mennesker lytter til og følger samvittighetens røst og Guds ledelse etc.

Avisen fulgte opp med en leder noen dager senere med overskrift: *Moralsk opprustning - men hvordan?* Noen enkel vei til bedre samfunnsetikk og allmenn moralsk opprustning trodde ikke avisen fantes men satte sin lit til "hardfør, avslørende journalistikk som en effektiv resept - om enn ikke som noen patentmedisin. Noen annen og bedre metode for moralsk opprustning kan vi for tiden ikke finne. Våre lesere har sikkert flere synspunkter" sluttet lederen i Falu-Kuriren.

Synspunktene kom. Et innlegg fra Kristdemokratenes riksdagsmedlem for Dalarna sluttet slik: "Jeg håper avisen ikke kjenner seg helt alene i kampen for 'moralsk opprustning'. Gårdbruker Ove Jensen fra Värmland skrev et innlegg med overskrift: "Moralsk opprustning bør begynne hos en selv". Han fortalte hvordan han selv en gang fikk den utfordringen. Det ledet til at han innrømmet mange-

årig skattesnyteri. "Jeg betalte til staten det jeg skyldte og skrev til finansministeren og ba om tilgivelse for at jeg hadde veltet skattebyrden over på andre." Han avsluttet med det kinesiske ordtaket at 'det er bedre å tenne et lys enn å forbanne mørket'. Falu-Kurirens politiske redaktør takket for brevet med et "imponerende personlig eksempel", men mente hovedspørsmålet var "hvordan man omvender svindlere og fuskere i Skandia og andre steder."

Sleiven er rørt rundt i gryta. Ropet etter moralsk opprustning av samfunnet blir tydeligere. Nettverket Initiatives of Change/MRA er Guds eiendom og trekker oss som individer inn i en større sammenheng. Hökviken kan spille en rolle i den sammenheng. I en historisk og severdig bygd og med nærhet til naturen kan stedet tilby en ramme for samtalegrupper og mindre konferanser og for møter mellom svensker av ulik religion,

Forts. neste side.

Global Consultation

Den globale rådslagningen som DIC/MRA har hvert år, holdes 31. mars til 5. april i Beirut, Libanon. De to viktigste temaene denne gangen er "å bygge et kreativt samarbeid over kløftene" og å trenge dypere inn i hva det betyr å finne en større forståelse av mennesker og situasjoner.

Hva som skal til for å fornye og forbedre forholdet mellom vesten og den muslimske verden vil stå sentralt. Til rådslagningen kommer det 35 fra mange land. Lærer Camilla Nelson, Drammen deltar fra Norge.

Forts. fra side 1.

kultur og etnisk tilhørighet. I vårt stadig mer integrerte Europa gir det også en mulighet for at venner fra andre land kan lære Sverige og vår svenske situasjon å kjenne. Vi tror både historiske og aktuelle erfaringer fra vårt land gir oss mye å bidra med i formingen av det nye Europa. I den rammen har vi også mye å lære.

(Noe omarbeidet. Red)

Finland

Finnen Paul Nikolay var en fargerik personlighet, som gjennom sitt arbeid for å gi unge mennesker en kristen erfaring, kom til å få betydning for Finland og Russland i årene fra 1900 og til han døde 1919. Nikolay ble født i Sveits men levde hele sitt liv i det som da var det russiske keiserdømmet og omfattet Finland. Nikolays familie var nære venner av Tsarfamilien og han var tiltenkt en stor karriere som diplomat. I stedet oppga han karrieren for å drive sosialt og kristent arbeid blant fiskere og fanger i fengslene.

Etterhvert begynte han å arbeide blant universitetsstudenter, som ble hans hovedoppgave. Han samarbeidet med Dr. John Mott og i 1913 ble han kjent med Dr. Frank Buchman. Paul Nikolay er blitt kaldt 'Oxfordgruppens bestefar' i Finland fordi det var han som rekrutterte flere av de finnene som brakte bevegelsen til landet i 1930-årene.

Forlaget St Andrews i Moskva har nå utgitt en russisk oversettelse av boka *Paul Nikolay of Monrepos – A European with a difference* av den finske forfatteren Paul Gundersen.

En av dem som ble påvirket av Nikolay var den unge teologen Aleksei Lehtonen, senere Finlands erkebiskop. Han besøkte sin venn da denne lå for døden i Viborg. Nikolays siste ord til den unge mannen var: "Hold fast med jernhånd på den stille stunden!" Erkebiskopen sa senere at ingenting har påvirket Finlands kirkelige klima mer enn Oxfordgruppen. Erkebiskop Lehtonen var en av dem som inviterte gruppen til landet i 1930-årene. Hans sønn, som ble biskop i Helsingfors sa at Oxfordgruppen passet som hånd i hanske for hans far, erkebiskopen.

De fire absoluttene i dansk TV

TV-serien "Krøniken" har de siste ukene fått danskene til å sitte klistret til skjermen søndag aften. Serien følger en familie under begivenhetene i årene 1948 – 56. Historien er oppdiktet men det vises også innslag av dokumentarisk filmmateriell fra disse årene. I ett av programmene sier hovedpersonen, en fabrikant, at han har vært på et møte der utenriksminister Ole Bjørn Kraft talte om Moralsk Opprustning. Da hans kone spurte hva det var, ble det svart at det dreier seg om å leve etter fire absolutter ærlighet, renhet, uselviskhet og kjærlighet. Hun mente det var umulig og han sa: "Ja, men man kan prøve å leve opp til det."

Kristelig Dagblad, København fant dette interessant og 28. februar hadde avisen en artikkel om Moralsk Opprustning i Danmark under overskriften: Fra indre religiøsitet til samfundsopbygning. Avisen skriver bl.a.:

- 1950'erne var den konservative udenrigsminister Ole Bjørn Kraft en af de mest kendte tilhængere af Moralsk Opprustning. Han besøgte Moralsk Opprustnings kursuscenter Caux i 1955. Her sagde han blant

andet: "Denne nye ånd er en udfordring til alle, som mener at forstå tidens behov. Jeg har her lært, at det er et spørgsmål om min egen holdning til den."

Hvor stor bevegelsen var i sine velmagtsdage, er umulig at afgøre, men den kunde samle over 5000 mennesker i KB-Hallen i 1952, hvor københavnske arbejdere havde indkaldt til møde for at vise, hvordan de fire absolutter viser vejen mod en ny kultur, en ny måde at behandle hinanden på og et nyt syn på økonomiske forhold. Bevegelsen spillede også en rolle i forsoningen mellom tyskere og franskmænd og mellem danskere og tyskere efter Anden Verdenskrig.

Teologiprofessor Mogens Müller sier i samme artikkel at bevegelsen var "en forandring vi ønsker å se i verden", er blitt et motto for hele aksjonen. Deltakerne lærer hvordan de kan styrke egen integritet og å stå for sine overbevisninger, hvordan de kan leve seg inn andre menneskers virkelighet og bli lydhøre for samvittigheten og Guds kall. Når 40 fra så forskjellige land som Colombia, Vietnam, Moldova og USA skal samarbeide, er det en forutsetning at de blir ordentlig kjent med hverandre. Det kan ha både muntre og smertefulle sider. En var å lære om hverandres kultur. De tre deltakerne fra Moldova holdt et kurs i moldovisk dans. "Våre ben inntok stillinger som vi ikke hadde trodd var mulige," kommenterte en støl deltaker. Kvelder ble viet til "story-telling", hvor enhver kunne fortelle om sitt eget liv. Selv om de har forskjellig religion og ferssyn, kom de sammen til felles bønn. Hver mandag var fastedag, med taushet.

Bygget på enkel Gudstro

Maleren Victor Sparre ble intervjuet av NRK's Geir Helljesen under et frokostmøte på Stortinget 28. januar. Omkring 15 representanter fra forskjellige partier hørte på. Helljesen kalte Sparre en betydningsfull kulturbærer kjennetegnet ved trofasthet mot høye verdier i både bildende kunst og det skrevne ord. Han fremhevet særlig Sparres glassmalerier fra Ishavskatedralen i Tromsø til Immanuelkirken i Tel Aviv.

Tema for møtet var troens betydning for kunsten. Sparre hadde som ung kunstner stoppet å male i ett år for å arbeide med Moralsk Opprustning. Senere engasjert han seg i menneskerettsarbeid, ikke minst i Sovjetunionen, noe som ofte ble gjen-speilet i hans kunst.

"Jeg har bygget på en enkel Gudstro og har arbeidet for å hjelpe de forfulgte," sa Sparre.

CAUX 2004

Verdenskonferansen i Caux åpner i år den 8. juli og varer til 19. august. Som tidligere konferansen delt inn i perioder på ca. 6 dager med egne temaer for hver periode. Tjeneste og ansvar, globaliseringen, arbeidet for fred og sikkerhet, kunstens rolle i vår verden er blant de temaer som behandles i foredrag, diskusjoner og samtalegrupper.

Informasjon om hele konferansen finnes på Caux-hjemmesiden <http://www.caux.ch>

For påmelding og nærmere opplysninger ta kontakt med Ny Verdens kontor (se nederst på side 4).

Action for life

"Øst er øst og vest er vest, og aldri skal de to møtes," skrev Rudyard Kipling. Det er 200 år siden, men mer sant enn mange bereiste og kunnskapsrike mennesker er klar over.

Utallige initiativ og prosjekter tar sikte på å bryte på dette. Ett av dem er på gang i Sør-Øst Asia i disse dager, hvor 40 yngre mennesker fra 19 land og fem kontinenter deltar i IC/MRA-programmet "Action for Life" (AfL). Det begynte i India i oktober, og skal vare i ni måneder. Deres operasjonsbase er IC's store kurs- og konferansesenter i Asia Plateau, ikke så langt fra Bombay. Der deltok de i seminarer om globalisering sett fra u-landenes synsvinkel, om Indias religions- og kastekonflikter og om Mahatma Gandhis liv og lære. Hans ord om at "Vi selv må være forandringen vi ønsker å se i verden", er blitt et motto for hele aksjonen. Deltakerne lærer hvordan de kan styrke egen integritet og å stå for sine overbevisninger, hvordan de kan leve seg inn andre menneskers virkelighet og bli lydhøre for samvittigheten og Guds kall.

Når 40 fra så forskjellige land som Colombia, Vietnam, Moldova og USA skal samarbeide, er det en forutsetning at de blir ordentlig kjent med hverandre. Det kan ha både muntre og smertefulle sider. En var å lære om hverandres kultur. De tre deltakerne fra Moldova holdt et kurs i moldovisk dans. "Våre ben inntok stillinger som vi ikke hadde trodd var mulige," kommenterte en støl deltaker. Kvelder ble viet til "story-telling", hvor enhver kunne fortelle om sitt eget liv. Selv om de har forskjellig religion og ferssyn, kom de sammen til felles bønn. Hver mandag var fastedag, med taushet.

TV, men ingen do!

De fleste av den faste staben på Asia Plateau kommer fra landsbyene omkring, og hører til de 90% av Indias befolkning som ikke snakker engelsk. Men de sluttet raskt vennskap med de internasjonale gjestene og innbød dem til sine hjem. Det var ofte et kultursjokk. "Jeg måtte revidere Maslows teori om at grunnleggende behov må tilfredsstilles før de mer sofistikerte," sa en av gjestene. "Mitt vertskap hadde fjernsyn, CD-spiller og telefon, men ingen do!"

Til Asia Plateau kommer indere fra hele landet til kurs og seminarer på løpende bånd, og AfL-gruppen ble kjent med mange sider av indisk samfunnsliv. 100 studenter kom fra en handelshøyskole i

byen Pune til et fire dagers seminar om 'liv og lederskap'. Utgangspunktet var enkelt: Hvis du vil forandre verden, må du begynne med deg selv. At seminaret bar frukt, oppdaget AfL da de senere besøkte Pune. En av studentene hadde gått til politiet for å kjøpe en lisens for sitt firma. Politimannen forlangte en bestikkelse. Studenten avlo og begrunnet det med hva han hadde lært om korrupsjon i Asia Plateau. "Du prøver bare å beholde pengene selv," sa politimannen. Det var ikke det, sa studenten, og la betalingen for lisensen på bordet uten å be om kvittering. Da studenten etterpå sto utenfor og samlet seg, kom politimannen ut og ga ham pengene tilbake, pluss lisensen. "Jeg begynte å forstå at bestikkelser korrumpere mennesker som vet hva som er rett," rapporterte studenten.

Åpne for det uventede

Ut fra overbevisningen om at "det ikke er noen fremmede i verden – bare venner en ikke har møtt", begynte en av AfL-gruppen å prate med sidemannen på bussen. Det resulterte i at hele gruppen ble invitert til å tale til unge entreprenører ved landbrukshøyskolen i Pune.

I industribyen Jamshedpur i nord bodde de i Tata-konsernets gjestehus. En av husets sikkerhetsvakter dukket opp på nesten alle møtene deres – også de interne! "Disse utlendingene er annerledes. De verken drikker eller røker!" sa han senere. Selv var han en adivasi, et stammefolk som ofte blir diskriminert og sett ned på. Det endte med at han inviterte hele gruppen til sin landsby for å møte familie og venner. "Det er stort å være

sammen med denne gruppen. Den har styrket min vilje til å bringe forandringer i landsbyen," sa han.

På Asia Plateau hadde gruppen arbeidet grundig med å formulere sitt budskap og hvordan de skulle presentere det. De visste at de kom til å møte ledere og alminnelige mennesker, unge og gamle, fra helt forskjellige land og kulturer. De fikk snart bryne seg på virkeligheten. En Bahai-skole ba dem gi et to og en halv times program for 250 tenåringer! "Salen var kolossalt stor og akustikken elendig, men vi greide å holde deres oppmerksomhet med sanger, sketsjer og eksempler på personlig forvandling. Vi avsluttet med to spørsmål: 'Hva lever du for?' og 'Er du et fritt menneske?'," rapporterte en begeistret førstegangstaler.

På et fredsforskningsinstitutt i Bangalore, Indias IT-hovedstad, var utfordringen den motsatte: Møtet var kort og de bestemte seg til å bruke 60 sekunder hver til å fortelle om et vendepunkt i sine liv. Etter innleggene ba de om noen minutter til stille ettertanke før tilhørerne fikk en sjanse til å si hva de hadde på hjertet. Med overraskende åpenhet fortalte mange av dem om sperrer og konflikter de selv slet med og samtalen fortsatte i små grupper etterpå.

Neste etappe

I skrivende stund har AfL delt seg i tre grupper som reiser i den nordlige og sørlige delen av India. Overallt er de innbudt av lokale IC-grupper som både forbereder deres besøk og følger opp etterpå. Senere samles de igjen, nå med deltakelse av folk

Forts. side 4.

Deltakerne kommer fra 19 land.

Sakset

Minnehøytideligheten i anledning av 60-års dagen for landingen i Normandie, hvor for første gang også den tyske forbundskansleren er med, blir et sterkt symbol på vennskap og solidaritet. Jeg håper at president Bush kommer. Det blir en sjanse til å feire et verdifullt fellesskap som forener oss som demokratier og har overvunnet rivaliseringen som preget fortiden.

Michèle Alliot-Marie, Frankrikes forsvarsminister. Der Spiegel 2/2 -04

Debatten i Europa om hvordan Europa skal forholde seg til USA er blitt et mesterskap i anti-amerikanisme. Situasjonen i USA er like ille. I all sin arroganse har man sett på Europa som et hår i suppa. Også i Norge har den utenrikspolitiske debatten degenerert til et slikt nivå: For eller mot amerikanerne. For eller mot norsk deltakelse i Irak.

Få har spurt hvordan vi kan bruke den norske innsatsen til å påvirke vår nærmeste allierte USA. I sin tid skapte Willy Brandt den såkalte 'østpolitikken' for å skape dialog og avspenning i det delte Europa. Dette sammen med amerikansk militær avskrekking førte til at Berlinmuren falt. Nå må Europa lage en konsistent politikk i forhold til USA basert på en kombinasjon av amerikansk militær styrke og europeisk fredsbygging og diplomati slik at muren i Palestina kan falle.

Thorbjørn Jagland, leder i Stortingets utenrikskomité. Aftenposten 5/2 -04

De frivillige organisasjoner (NGOs) har en viktig andel i å fremme ansvarlighet. Mens statlige institusjoner får svekket makt, er en motsatt utvikling på gang når det gjelder NGOs og det sivile samfunn. - Den sveitsiske NGO "Caux - Initiatives of Change" (tidligere Moralsk Opprustning) skaper dialog for å bidra til lokale og globale forandringsprosesser.

Gjennom årene har dette internasjonale nettverket fått bemerkelsesverdig kompetanse når det gjelder folkeforsoning, fredsinitiativ og arbeidet for menneskelig sikkerhet.

Cornelio Sommaruga, tidl. president i den Internasjonale Røde Kors komitèen og nå president i Caux-stiftelsen. Neue Zürcher Zeitung, Zürich 31/1 -04

Det kan ikke være noen tvil om at europeiske samfunn trenger innvandrere. Europeerne lever lenger og har færre barn. Bare ved en idèrik strategi for integrasjon kan landene sikre seg at innvandrerne mer beriker enn skaper urolige tider i vertslandet. - Et lukket Europa ville bli et småligere, fattigere, svakere og eldre Europa. Et åpent Europa ville bli et rimeligere, sterkere og yngre Europa - dersom Europa kan styre innvandringen på riktig måte.

Kofi Annan, FN's generalsekretær. Aftenposten 29/1 -04

Vitenskapen har i løpet av de siste hundreårene forklart utviklingen med fysiske prosesser beskrevet i ligninger. Underveis har man drevet religionen fra skanse til skanse. Men hver gang man finner ut noe nytt, dukker det opp nye spørsmål: Hva var før 'big bang'? Hvordan oppsto den første cellen som kunne dele seg? Jeg tror Gud satte 'big bang' i gang, og så tok naturvitenskapen over.

Erik Tandberg, konsulent, Norsk Romsenter. Vårt Land 10/1 -04

Fredrik Rann var i første rekkje journalist, men også forfatter. Det er lærerikt å sjå korleis han gjekk inn i litteraturen og vurderte denne ut frå ein kristen ståstad. Det gjeld særleg den personlege forpliktinga som kristen tru skaper, og den omskapinga av mennesket som ligg i dette - med dei fylgjene det har for samfunnet og kulturen. Her er mykje å henta til kulturanalyse og for den som vil kristen innverknad i folket, ikkje minst for Kr.F-folk som i dag er samla til ekstraordinært landsmøte.

Leder i Bergensavisen Dagen, 23/1 -04

Når kirken ikke er villig til å ta et upopulært standpunkt og stadig større deler av de kristne vil være som alle andre, da er det klart at jeg ikke er optimist på avholdssakens vegne. Arbeiderbevegelsen har ingen Tranmæl eller Gerhardsen. De store folkebevegelsene har ingen fanebærere. Eneste håpet måtte ligge i en ung generasjon som avslører dobbeltmoralen hos voksne som fordømmer ungdommens rusbruk, mens de selv ikke kan unnvære pjoleteren.

Rune Larsen, programleder og impresario. Vårt Land 17/1 -04

Gode fråhaldsfolk synleggjer at bruk av alkohol er eit val, ikkje ei naturnødveddighet.

* Dei synleggjer at det er mogleg å auke mengda av personleg fridom ved å seie nei til alkohol som eit avhengigheitsskapande stoff.

* Dei synleggjer at det er mogleg å gå mot majoriteten, at motstand mot dominant åtferd er mogleg.

* Dei synleggjer ein protest mot alkoholindustriens makt og deira strategi for å føre folk bak lyset gjennom å trivialisere alkoholen til alminneleg handelsvare. Fråhaldsfolk synleggjer ei etisk utfordring: å ta individuelle konsekvensar av samfunnsmessig innsikt.

Geir Gundersen, generalsekretær i Blå Kors. Vårt Land, 29/1 -04

Forts. fra side 3.

de har møtt og samarbeidet med der har vært på besøk. Det blir en sjanse til å evaluere, lære av feil og se fremover.

Action for Life er først og fremst viktig for deltakernes eget liv og fremtid. Hva tar de med tilbake til sine hjemland? Hva har møtet med Asia betydd for deres syn på sine livsoppgaver?

Har Gud pekt på ansvar som de vil stå sammen om å bære videre? Deres erfaringer og beslutninger teller med når fremtiden skal formes - i Øst som i Vest.

JJW

Ny Verden vil fremme en forandring i både menneskers holdninger og samfunnsforholdene, bygget på absolutte moralnormer og forankret i den kristne tro. Samtidig står bladet for dialog, samarbeid og respekt for mennesker uansett tro eller politisk ståsted. Ny Verden beretter om et globalt arbeid som er åpent for alle og om brytningen mellom godt og ondt som foregår i alle mennesker og nasjoner.

UTGIVER: Initiatives of Change, tidl. Moralsk Opprustning/MRA, • Postboks 3018, Elisenberg, 0207 Oslo.
Tlf. 22559430 • E-post: post@initiativesofchange.no • Bankgiro 6030.05.08831

ANSVARLIGE: Sturla E. Johnson og Bjørn Ole Austad